

felső rétegekből zömmel 19–20. századi leletanyag került elő, illetve néhány cölöplyuk. 60 cm-es mélységtől lefelé már egyre gyakrabban jelentkeztek középkori cserépek. 120 cm mélyen találtunk egy igen laza betöltési réteget, mely feltehetőleg a középkori városfalat körülvevő sáncárokhoz tartozik. Magát a sáncárkot azonban már nem tudtuk kibontani.

BÁCSMEGI GÁBOR

279. Székesfehérvár, Jókai utca 8.

(Fejér megye) Kö, Ú

A telek Ny-i felében húzódik a középkori városfal, kb. 21 m-re a mai beton támfaltól É-D-i irányban. A városfal helyét a Jókai utca 6. számú ház É-i falában egy felmenő falcsont mutatta. Egy árkot ástunk a ház udvarán, kettőt az épület belsejében. Újkori pince falai és téglaboltozata került elő az 1. számú (udvari) árokban a városfal Ny-i oldalán. Az újkori pince téglaboltozatát 35 cm-re találtuk meg a mai udvarszint alatt. Az egyes számú árokban talált városfalat egy téglával boltozott, K-Ny-i irányú csatorna vágta ketté, 85 cm-rel az udvari betonjárda szintje alatt. Az árok délkeleti sarkában egy, a városfalhoz épített középkori ház falcsontját tártuk fel. Megfigyeléseink szerint a falat tört kövekből, fehér habarcsba rakták. A középkori városfalat három (1., 2., 3. sz.) árokban tártuk fel, összesen 13 m hosszúságban. A városfal szélessége 210–220 cm között mozgott. A fal zoklija 15–20 cm-re ugrott előre a városfal belülső (K-i) oldalán. A faltető 45 cm-rel feküdt az udvari járószint alatt, a zoklit a megmaradt faltetőtől 110 cm-rel mélyebben találtuk meg. A középkori városfalat törtkövekből, sárgásfehér habarcsba rakták. Belső járószintje az említett zoklival hozzávetőleg egyvonalban, a mai udvari járószint alatt 155 cm-re megtalált barna agyagos réteg felszínén lehetett. Magát a járószintet nem találtuk meg. Feltételezett szintje fölött agyagos, sóderes, törmelékes, égett, kevert feltöltési réteget találtunk. Az első periódusban kiépült újkori ház nyugati fala alatt az egykori virágbolt helyiségében két árokban is megtaláltuk a középkori városfal folytatását. A városfal K-i vonalát feltártuk, míg Ny-i vonala az említett ház Ny-i falának éle alatt futott. Egy falomlás alatt, a virágüzlet belsejében megtaláltuk a városfal felmenő falát is a 3. számú árokban. Az említett újkori ház DNy-i sarkánál egy leomlott falszakasz bizonyosságul szolgált arra, hogy a ház fala újkori, és a városfal külső szélére épült. Összességében a Jókai utca 8. számú ház és udvarának teljes szélességében feltártuk az É-D-i irányú városfalat. Toronyra, vagy bástyára utaló nyomot nem találtunk.

SIKLÓSI GYULA

280. Szigliget, Vár

(Veszprém megye) Kö

2002-ben a felsővár É-i részén folytattuk a vár feltárását. A várnak erről a részéről igen keveset tudunk. Ki-

vételnek csak a kaputorony számított, annak legalábbis alaprajzi kiterjedését ismertük Guilio Turco felméréséről. Másrészt, mivel már az 1995–96-os években feltártam a felsővár É-i bővítményét, így voltak adatok a felvonóhid szerkezetéről is, ennek alapján teljes bizonyossággal lehetett számítani a farkasverem belső folytatásának is tekinthető ellensúly aknára is.

A 17. századi alaprajzok alapján csak azt lehetett tudni, hogy a várfalak mentén, mindkét oldalon lakóépületekre lehet számítani. Az árkoknak első lépésben az udvari szakaszait ástuk ki, majd ezek dokumentálása után tudtunk csak rátérni az árkok lakóépületen belüli szakaszára.

A várudvaron – az eddigieknek megfelelően – nagy mennyiségű építési törmelék volt, amely kevés kései leletanyagot tartalmazott csak. Az udvar nagy részén egyetlen járószintet találtunk. Több járószintet figyeltünk meg a kaputorony és az előbb említett ház végfalainak összekötése által létrejött – általunk „őrszobának” nevezett – épületnél. Ennek az épületnek az udvar felől nem volt bejárata, egyedül a kaputorony felől lehetett megközelíteni.

A rendkívül nagyméretű kaputorony falait nagyon lepusztult állapotban találtuk meg. Az előbb említett ajtó kávájának a meghatározása is eléggé bizonytalan, igaz nem sokkal jobb állapotban maradt fenn az udvarra vezető másik ajtó sem. Az udvarra vezető ajtó kávéi is nagyon rossz állagúak, itt azonban a szárkövekből is találtunk néhányat. A torony építési korára sajnos nem találtunk adatot, nem volt vizsgálható a torony és a várfalak kapcsolata sem.

A K-i várfal mellett két háromosztatú házat tártuk fel. Az É-i ház alapjait és padlóját a sziklába vágták be, a falakat egy keskeny sziklataréjra építették fel. Bejárata mindkettőnek a középső helyiségből nyílt. A bejárattal szembeni fal mellett mindkettőben tűzhelyet tártunk fel, innét nyíltak a szobákban elhelyezett kályhák fűtőnyílásai. A D-i háromosztatú ház tűzhelye teljesen körbejárható volt, és a várfalban két fülkét, polcot alakítottak ki. A tűzhely felett szabadkémény vezetett el a füstöt, ennek D-i boltvállát és boltindítását tártuk fel. A szabadkémény teljes egészében téglából készült. A D-i helyiség kutatása során a felrobbant toronynak két újabb – az eddigiektől valamivel kisebb – faltömbjeit tártuk fel. Az épületnek ezt a részét a faltömbök statikai helyzete miatt nem tudtuk teljes egészében feltárni.

Az É-i háromosztatú ház, amint azt a padlóátvágásból előkerült leletek is bizonyítják a 17. század elején épült csak fel. Az „őrszoba” azonban már feltehetően a 16. században épült, minden bizonnyal Turco felmérése után. A K-i oldal D-i háromosztatú házában feltárását nem tudtuk teljes egészében befejezni, az előbb említett D-i helyiségen kívül nem tudtuk átvágni a konyha padlóját, és nem maradt időnk megvizsgálni az épület falainak a K-i várfallal való kapcsolatát sem. Mindezekre már csak a következő ásatási idényben fog sor kerülni.

GERE LÁSZLÓ